

239*, 399*, 442*; Rządkowo 1, 4; Słopanowo 22, 40; Straduń-Żakowo 5. C: Brójce 6*, 66, 82*, 83, 85; Brzeźnica.

Faza C1a-C1b. S: Imielno 1; Trzciel 20. Pc: Ryczywół (?). Ps: Słopanowo 37. Jc: Słopanowo 16, 39. Js: Słopanowo 22, 41, 54, 83*.

Faza C1b. S: Imielno 2; Poznań-Szeląg 1. Js: Imielno 3.

LITERATURA

ALMGREN O.

1923 *Studien über nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte*. Leipzig.

ANDERSSON K.

1993a *Romartida guldsmede i Norden. I. Katalog*. Aun 17. Uppsala.

1993b *Romartida guldsmede i Norden. II. Fingerringar*. Occasional Papers in Archaeology 6. Uppsala.

ANDRAŁOJC M.

1993 *Rola psa w obrzędowości pradziejowych ludów Europy Środkowej*, [w:] *Wierzenia przedchrześcijańskie na ziemiach polskich*. Gdańsk, s. 98–109.

BECKMANN B.

1966 *Studien über die Metallnadeln der römischen Kaiserzeit im freien Germanien*. Saalburg Jahrbuch 23, s. 5–100.

BECKMANN Ch.

1969 *Metallfingerringe der römischen Kaiserzeit im freien Germanien*. Saalburg. Jahrbuch 26, s. 5–106.

BECKER M.

1996 *Untersuchungen zur römischen Kaiserzeit zwischen südlichen Harzrand, Thüringer Becken und Weißer Elster*. Halle (Saale).

BEDNARCZYK J., ŁASZKIEWICZ T.

1990 *Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich w Inowrocławiu–Szymborzu, woj. bydgoskie, stanowisko 1*. Inowrocław.

BLUME E.

1909a *Ausstellung im Kaiser Friedrich-Museum. Vor- und Frühgeschichtliche. Altertümer aus dem Gebiet der Provinz Posen*. Posen.

1909b *Aus der Provinz Posen. Erwerbungen des Kaiser Friedrich-Museums zu Posen*, Mannus 1, s. 137–140, 303–305.

1912 *Die germanischen Stämme und die Kulturen zwischen Oder und Passarge zur römischen Kaiserzeit 1*. Würzburg.

1915 *Die germanischen Stämme und die Kulturen zwischen Oder und Passarge zur römischen Kaiserzeit 2*. Würzburg.

Broholm, H. C.

1944 *En sjaellandsk Grav fra Femte Aarhundrede*. Fra Nationalmuseets. Arbejdsmark, s. 73–78.

BUGAJ E., MAKIEWICZ T.

1995 *Ornamentyka figuralna na naczyniach glinianych okresu przedrzymskiego i rzymskiego w Polsce*. PA 43, s. 87–122.

BURSCHE A., OKULICZ-KOZARYN J.

1999 *Groby z monetami rzymskimi na cmentarzysku kultury wielbarskiej w Weklicach koło Elbląga*, [w:] *Comhlan*, s. 141–163.

- CARNAP-BORNHEIM v., C.
1997 *Złoty naszyjnik z Gardei (dawniej Groß Bestendorf, Kr. Mohrungen. Archeologia Żywa 3 (4), s. 22–24.*
- CRÜGER G. A.
1872 *Über die im Regierungsbezirk Bromberg (Alt-Burgund) aufgefundenen Alterthümer und die Wanderstrassen römischer, griechischer, gothischer u. keltischer Heere von der Weichsel nach dem Rheine. Mainz.*
- DĄBROWSKA T.
1995 *Późne odmiany fibul silnie profilowanych w Polsce. Wiadomości Archeologiczne 53 (1993–94), s. 3–34.*
- DOBRINDT O.
1927 *Auf den Spuren der Vorzeit. Ein Beitrag zur Geschichte unserer Heimat. Heimatkalender für den Kreis Bomst 5, s. 33–40.*
- DOMAŃSKI G.
1979 *Kultura luboszycka między Łabą a Odrą w II–IV wieku. Wrocław.*
1982 *Cmentarzysko w Luboszycach (II–IV w.). Wrocław.*
- DYMACZEWSKI A.
1958 *Cmentarzysko z okresu rzymskiego w Młodzikowie w pow. średzkim. FAP 8–9, s. 179–433.*
- DZIEDUSZYCKI W., JANKOWSKA D., ŻYCHLIŃSKA J., ŻYCHLIŃSKI D.
w druku *Otorowo, st. 66, gmina Szamotuły. [w:] Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego. T. 2. Wielkopolska Zachodnia. Poznań.*
- EGGERS H. J.
1951 *Der römische Import der freien Germanien. Hamburg.*
- ELIADE M.
1993 *Traktat o historii religii. Łódź.*
- ERZEPKI B., KOSTRZEWSKI J.
1915 *Album zabytków przedhistorycznych Wielkiego Księstwa Poznańskiego zebranych w Muzeum Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu 4. Poznań.*
- EXNER K.
1941 *Die provinziäl-römischen Emailfibeln der Rheinlande. Bericht der Römisch-Germanischen Kommission 29 (1939), s. 31–121.*
- FEUGÈRE M.
1985 *Les fibules en Gaule Méridionale de la conquête à la fin du V. s. ap. J.-C. Revue Archéologique de Narbonnaise, supplément 12, Paris.*
- FLÜGEL Ch.
1993 *Die römischen Bronzegefäße von Kempten-Cambodunum. [w:] Cambodunumforschungen 5. Materialhefte zur Bayerischen Vorgeschichte A 63, s. 53–114.*
- FOGEL J.
1991 *Pompeja Polska. Z dziejów archeologii wielkopolskiej XIX wieku: działalność Albina hr. Węsierskiego i Zbigniewa hr. Węsierskiego-Kwileckiego. Poznań.*
- GALĘZOWSKA A.
1995 *Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich w Lwówku w świetle nowych ustaleń. WSA 3, s. 175–187.*
1996a *Materiały z „Bogdanowa koło Obornik”, woj. poznańskie, w zbiorach Germanisches Nationalmuseum w Norymberdze. WSA 4, s. 145–153.*
1996b *Materiały z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich z Kuźnicy Żelichowskiej, w woj. pільskim. WSA. 4, s. 155–184.*
1999 *Solacz w okresie wpływów rzymskich. Odkrycia archeologiczne z końca XIX i początku XX w. Kronika Miasta Poznania 3, s. 7–26.*

GAUL J.

- 1983 *Migracje grup ludzkich w pierwszej połowie I tysiąclecia n.e. w Europie Środkowej w świetle znalezisk przedmiotów miniaturowych i symbolicznych*. *Archeologia Polski* 28, s. 351–401.

GODŁOWSKI K.

- 1960 *Studia nad stosunkami społecznymi w okresach późnolateńskim i rzymskim w dorzeczu Odry i Wisły*. Wrocław.
- 1970 *The Chronology of the Late Roman and Early Migration Periods in Central Europe*. ZNUJ 11.
- 1977 *Materiały do poznania kultury przeworskiej na Górnym Śląsku (część II)*. *Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne* 4, s. 7–237.
- 1981 *Kultura przeworska*. [w:] *Prahistoria ziem polskich 5*. Wrocław, s. 57–135.
- 1985 *Przemiany kulturowe i osadnicze w południowej i środkowej Polsce w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim*. Wrocław.
- 1994 *Die Chronologie der germanischen Waffengräber in der jüngeren und späten Kaiserzeit*. [w:] *Beiträge zu römischer und barbarischer Bewaffnung in den ersten vier nachchristlichen Jahrhunderten*. Lublin-Marburg, s. 169–178.

GÖTZE A.

- 1904 *Hügelgräber der römischen Zeit von Selgenau, Kreis Kolmar in Posen*. *Nachrichten über deutsche Altertumsfunde* 1, s. 3–5.

GRABARCZYK T.

- 1997 *Kultura wielbarska na Pojezierzach Krajeńskim i Kaszubskim*. Łódź.

GRZELAKOWSKA E.

- 1991 *Pochówki dziecięce z cmentarzyska kultury wielbarskiej w Odrach*. FA 12, s. 73–103.

HAHULA K.

- 1998 *Wyniki dotychczasowych badań na cmentarzysku kultury wielbarskiej w Nowym Łowiczu, gm. Kalisz Pomorski, woj. koszalińskie. Kurhan 62*. *Acta Archaeologica Pomorania* 1, s. 105–112.
- 2000 *Rezerwat archeologiczny „Kręgi kamienne w Grzybnicy”*. ZOW 55, s. 33–38.

HESSLER R.

- 1925a *Vorgeschichtliches aus der Grenzmark*. *Ostdeutsche Monatshefte* 5 (10), s. 892–912.
- 1925b *Zur Vorgeschichte der Grenzmark*. HN 4, s. 21–27.

HIRSCHFELD v. G.

- 1881 *Der Gold- und Broncefund aus Dorotheenhof, Kreis Flatow*. Die hervorragenden Altertümer des Regierungsbezirks Marienwerder I. Marienwerder.

JAHN M.

- 1916 *Die Bewaffnung der Germanen in der älteren Eisenzeit etwa von 700 v. Chr. bis 200 n. Chr.* Würzburg.
- 1921 *Der Reitersporn, seine Entstehung und früheste Entwicklung*. Leipzig.

JASKANIS J.

- 1976 *Kurhany typu rostolckiego. Z badań nad kulturą wschodniopomorsko-mazowiecką z późnego podokresu rzymskiego we wschodniej Polsce*. ZNUJ 22, s. 215–251.
- 1996 *Cecel. Ein Gräberfeld der Wielbark-Kultur in Ostpolen*. *Monumenta Archaeologica Barbarica* 2. Kraków.

JASNOSZ S.

- 1982–84 *Materiały i studia do dziejów osadnictwa starożytnego i wczesnośredniowiecznego Ziemi Obornicko-Rogozińskiej, cz. 1*. FAP 31 (1980), s. 1–144; *cz. 2*. FAP 32 (1981), s. 105–155; *cz. 3*. FAP 33 (1982–1984), s. 55–166.

JAŹDZEWSKI W.

- 1890a *Szeląg pod Poznaniem*. ZAP 1, s. 18–20.
- 1890b *Wyspa na Lednicy, pow. gnieźnieński*. ZAP 1, s. 31–34.

- KACZANOWSKI P.
1987 *Drochlin. Cialopalne cmentarzysko kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich*. ZNUJ 40.
1995 *Klasyfikacja grotów broni drzewcowej kultury przeworskiej z okresu rzymskiego*. Kraków.
- KACZANOWSKI P., ZABOROWSKI J.
1988 *Bemerkungen über die Bewaffnung der Bevölkerung der Wielbark-Kultur*. [w:] *Kultura wielbarska w młodszym okresie rzymskim 1*. Lublin, s. 221–239.
- KMIECIŃSKI J.
1962 *Zagadnienie tzw. kultury gocko-gepidzkiej na Pomorzu Wschodnim w okresie wczesnorzymskim*. Łódź.
- KMIECIŃSKI J. (red.).
1968 *Odry, cmentarzysko kurhanowe z okresu rzymskiego w powiecie chojnickim*. Acta Archaeologica Lodziensia 15.
- KMIECIŃSKI J., BLOMBERGOWA M., WALENTA K.
1966 *Cmentarzysko kurhanowe ze starszego okresu rzymskiego w Węsiarach w pow. kartuskim*. Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi” 12, s. 37–111.
- KOKOWSKI A.
1987 *Zagadnienie kręgów kamiennych w środkowej strefie Pojezierza Pomorskiego*. FA 8, s. 63–79.
1991 *Grób wojownika kultury przeworskiej z Orońska w woj. radomskim*. FA 12, s. 105–133.
1995 *Grupa masłomecka. Z badań nad przemianami kultury Gotów w młodszym okresie rzymskim*. Lublin.
- KONDRACKI J.
1998 *Geografia regionalna Polski*. Warszawa.
- KOSTRZEWSKA M.
1956 *Wykaz nabytków Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w roku 1954*. FAP 6 (1955), s. 224–230.
- KOSTRZEWSKI B.
1951 *Wykaz nabytków Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w latach 1945–1949*. FAP 1 (1950), s. 164–214.
- KOSTRZEWSKI J.
1919 *Die ostgermanische Kultur der Spätlatènezeit, 1–2*. Leipzig-Würzburg.
1923 *Wielkopolska w czasach przedhistorycznych*. Poznań.
1928 *Nowe nabytki Działu przedhistorycznego Muzeum Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu w latach 1922–1925*. PA 3, s. 221–223.
1933 *Złoty pierścień z przed 16 wieków. Nowe znaleziska przedhistoryczne w Poznaniu*. Ilustracja Polska 6 (nr 27). Poznań, s. 5, 15.
1939–48 *Od mezolitu do okresu wędrówek ludów*. [w:] Krukowski S., Kostrzewski J., Jakimowicz R., *Prehistoria ziem polskich*. Kraków, s. 118–360.
1955 *Wielkopolska w pradziejach*. Warszawa.
- KOVRIG I.
1937 *Die Haupttypen der kaiserzeitlichen Fibeln in Pannonien*. Budapest.
- KUCZKOWSKI W.
1995 *Badania archeologiczne w Mroczy na stanowisku nr 2*. Komunikaty Archeologiczne 7, s. 95–108.
- KUNKEL O.
1939 *Urgeschichte*. Baltische Studien N.F. 41, s. 259–316.

- LA BAUME W.
1934 *Urgeschichte der Ostgermanen*. Danzig.
- LEWCZUK J.
2000 *Dalsze odkrycia na cmentarzysku ciałopalnym kultury wielbarskiej w Jordanowie, stan. 12, gm. Świebodzin, byłe woj. zielonogórskie*. WSA 5, s. 15–18.
- LIPIŃSKA A.
1973 *Wykaz nabytków Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w latach 1966–1968*. FAP 23 (1972), s. 192–197.
- LUND HANSEN U.
1987 *Römischer Import im Norden*. Nordiske Fortidsminder B 10. København.
- ŁOPATA J.
1966 *Nowe materiały z cmentarzysk kultury łużyckiej w powiecie szamotulskim*. FAP 17, s. 38–44.
- ŁOSIOWIE J. i J.
2000 *Z pradziejów Zakrzewskiej Osady*. Krajeńskie Zeszyty Historyczne 1. Więcbork.
- ŁUKA L. J.
1953 *Wykaz nabytków Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w roku 1951*. FAP 3 (1952), s. 150–171.
- MACHAJEWSKI H.
1980 *Kultura wielbarska a kultura przeworska w Wielkopolsce*. FAP 29 (1978), s. 49–64.
1997 *Z badań nad kulturą przeworską w Wielkopolsce północnej*. [w:] *Kultura przeworska 3*, s. 97–116.
- MACHAJEWSKI H., SIKORSKI A.
1983 *Cmentarzysko ludności kultury wielbarskiej w Lutomiu, gm. Sieraków, woj. Poznań*. FAP 32 (1981), s. 13–24.
- MACIEJEWSKI F.
1960 *Wykaz nabytków Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w latach 1940–1942*. FAP 11, s. 203–223.
1962 *Materiały starożytne z powiatu żnińskiego*. *Materiały Starożytne* 8, s. 217–326.
- MADYDA-LEGUTKO R.
1986 *Die Gürtelschnallen der römischen Kaiserzeit und der frühen Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen Barbaricum*. BAR. Internationales Series 360. Oxford.
1990 *Gürtelhaken der frühromischen Kaiserzeit im Gebiet des mitteleuropäischen Barbaricum*. PA 37, s. 157–180.
1999 *Żelazne sprzączki o ramach ósemkowatych na ziemiach polskich. Naśladownictwo markomańskie czy wyrób miejscowy?* [w:] *Comhlan*, s. 247–258.
- MAIER R. A.
1983 *Altsachen-Beigabe und Tierknochen-Amulett einer Kinderbestattung des merowingerzeitlichen Reihengräberfelds bei Schretzheim, Stadt Dillingen a.d. Donau*. *Germania* 61 (1), s. 123–126.
- MAKIEWICZ T.
1988 *Odkrycie kurhanu kultury wielbarskiej na terenie północno-zachodniej Wielkopolski*. [w:] *Kultura wielbarska w młodszym okresie rzymskim 1*. Lublin, s. 81–85.
1991 *Wyniki badań kurhanu kultury wielbarskiej w Łęczach na terenie północno-zachodniej Wielkopolski*. *Sprawozdania Archeologiczne* 43, s. 265–279.
1992 *Z badań nad ofiarami i miejscami ofiarnymi na terenie Polski w okresie przedrzymskim i rzymskim*. [w:] *Wierzenia przedchrześcijańskie na ziemiach polskich*. Gdańsk, s. 65–76.
- MALINOWSKI T.
1956 *Nabytki b. Działu Przedhistorycznego Muzeum Wielkopolskiego w Poznaniu w latach 1929–1932*. FAP 6 (1955), s. 104–161.

- MARINGER J.
1981 *Der Hund in der Mythologie der vorgeschichtlichen Menschen*. Acta praehistorica et archaeologica 11/12 (1980/1981), s. 37–42.
- MĄCZYŃSKA M.
1999 *O tak nazywanych „sarmatskich” fibulach w Sredniej i Wostočnoj Evrope*. [w:] *100 let černjachovskoj kulture*. Kiev, s. 87–111.
- MĘCLEWSKA M., PASZKIEWICZ B.
1992 *Znaleziska numizmatyczne odzyskane z Niemiec 19 sierpnia 1992 r.*, Wiadomości Numizmatyczne 36, s. 69–75.
- MIKOŁAJCZYK G.
1973 *Początki Gniezna*. Biblioteka Fontes Archaeologici Posnanienses 2.
- MÜLLER v. A.
1957 *Formenkreise der älteren römischen Kaiserzeit im Raum zwischen Havelseenplatte und Ostsee*. Berlin.
- NIEWĘGŁOWSKI A.
1981 *Elementy religii*. [w:] *Prahistoria ziem polskich 5*. Wrocław, s. 429–448.
- NOWAKOWSKI W.
1996 *Das Samland in der römischen Kaiserzeit und seine Verbindungen mit dem römischen Reich und der barbarischen Welt*. Marburg.
1998 *Zapinka typu Almgren 239 ze szlaku bursztynowego*. [w:] *Corpus der römischen Funde im europäischen Barbaricum*. Nowe znaleziska importów rzymskich z ziem Polski 1. Warszawa, s. 79–82.
- OKULICZ J., BURSCHE A.
1987 *Badania brytualnego cmentarzyska kultury wielbarskiej w Krośnie, na stanowisku 1 w województwie elbląskim*. [w:] *Badania archeologiczne w województwie elbląskim w latach 1980–83*. Gdańsk, s. 207–229.
- PAWLAK P., PIETRZAK R., SIKORSKI A.
1994 *Paleniska i obiekt kremacyjny z Mutowa, gm. Szamotuły, woj. poznańskie, stan. 2 – nowe aspekty metodyki badań*. WSA 2 (1993), s. 59–76.
- PEŠKAŘ J.
1972 *Fibeln aus der römischen Kaiserzeit in Mähren*. Praha.
- PIASZYKOWA M.
1956 *Nabytki Działu Przedhistorycznego Muzeum Wielkopolskiego w latach 1933–1937*. FAP 6 (1955), s. 162–223.
1959 *Nabytki Działu Przedhistorycznego Muzeum Wielkopolskiego w latach 1938–1939*. FAP 10, s. 229–242.
- PIASZYKÓWNA M.
1953 *Pradzieje miasta Poznania*. Poznań.
- PIETRZAK R.
1994 *Ratownicze badania wykopaliskowe na wielokulturowym stanowisku (nr 2) w Mutowie, gm. Szamotuły, woj. poznańskie*. WSA 2 (1993), s. 43–58.
- PRZEWOŻNA K.
1955 *Osada i cmentarzysko z okresu rzymskiego w Słopanowie, pow. Szamotuły*. FAP 5 (1954), s. 60–140.
- RADDATZ K.
1957 *Der Thorsberger Moorfund. Gürtelteile und Körperschmuck*. Offa-Bücher 13. Neumünster.
1962 *Kaiserzeitliche Körpergräber von Heiligenhofen, Kreis Oldenburg*. Offa. 19, s. 91–128.
- RAJEWSKI Z. A.
1933 *Nowe nabytki Działu Przedhistorycznego Muzeum Wielkopolskiego w Poznaniu w latach 1926–1927*. PA 4 (1930–1932), s. 248–265.

- 1937 *Cmentarzysko grobów ciałopalnych z okresu rzymskiego w Szelejewie w pow. żnińskim*, [w:] *Przyczynki do pradziejów Polski Zachodniej*. Poznań, s. 69–74.
- ROMAN E.
1998 *Ostrogi krzesłowate z terenu ziem polskich*. [w:] *20 lat archeologii w Masłomęczu I (1997)*. Lublin, s. 165–188.
- SCHACH-DÖRGES H.
1970 *Die Bodenfunde des 3. bis 6. Jahrhunderts nach Chr. zwischen unteren Elbe und Oder*. Offa-Bücher 23. Neumünster.
- SCHINDLER R.
1940 *Die Besiedlungsgeschichte der Goten und Gepiden im unteren Weichselraum auf Grund der Tongefässe*. Leipzig.
- SCHULTZE M.
1914 *Funde römischer Münze auf der Insel Ostrów in Lednica-See*. Historische Monatsblätter für die Provinz Posen 17, s. 179–182.
- SCHULZE M.
1977 *Die spätkaiserzeitlichen Armbrustfibeln mit festem Nadelhalter*. Antiquitas ser. 3/19. Bonn.
- SCHWARTZ W.
1875–82 *Materialien zur prähistorischen Kartographie der Provinz Posen (Zusammenstellung der Funde und Fundorte)*. Posen.
- SCHWARZ K.
1962 *Zum Stand der Ausgrabungen in der spätkeltischen Viereckschanze von Holzhausen*. Jahresbericht der Bayerischen Bodendenkmalpflege, s. 22–77.
- SEYER H.
1981 *Siedlung und archäologische Kultur der Germanen im Havel-Spree-Gebiet in den Jahrhunderten vor Beginn u. Z.* Berlin.
- SIUCHNIŃSKI K.
1980 *Archeologiczne zdjęcie południowego dorzecza Głomii (Pojezierze Krajeńskie)*. MZ 23, s. 7–38.
- SKORUPKA T.
2001 *Kowalewko 12. Cmentarzysko birytualne ludności kultury wielbarskiej (od połowy I w. n.e. do początku III w. n.e.)*. [w:] *Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego 2, część 3*. Poznań, s. 11–423.
- SKORUPKA T., WIELGOSZ-SKORUPKA E.
1998 *Rzymski dzban brązowy odkryty w 1997 r. na cmentarzysku kultury wielbarskiej w Kowalewku, gm. Oborniki, woj. poznańskie*. [w:] *Corpus der römischen Funde im europäischen Barbaricum. Neue Funde importierter römischer Waren aus dem polnischen Gebiet*. Warszawa, s. 119–128.
- STANEK K.
1999 *Wisiory opasane od strony wschodniej w środkowoeuropejskim Barbaricum*, [w:] *Comhlan*, s. 331–367.
- STEUER H.
1982 *Frühgeschichtliche Sozialstrukturen in Mitteleuropa. Eine Analyse der Auswertungsmethoden des archäologischen Quellenmaterials*. Göttingen.
- STOJANOWSKI K.
1934 *Typy kranjologiczne Wielkopolski*. Slavia Occidentali 13, s. 29–94.
- STRZYŻEWSKI C., ŻUROWSKI Z.
1979 *Sprawozdanie z badań archeologicznych przeprowadzonych w rejonie Trzcianki, w woj. piłskim w 1976 r.* FAP 28 (1977), s. 76–83.

SZAFRAŃSKI W.

- 1945 *Grób szkieletowy z Przebędowa w pow. obornickim z okresu rzymskiego*. ZOW 14, s. 37–42.

SZYDŁOWSKI J.

- 1984 *Naczynia drewniane w późnej starożytności na ziemiach polskich*. Katowice.

ŚMIGIELSKI W.

- 1958 *Wykaz nabytków Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w roku 1955*. FAP 8/9 (1957–1958), s. 448–463.

TEJRAL J.

- 1968 *K otázce postavení Moravy v době kolem přelomu letopočtu*. Památky Archaeologické 59, s. 488–518.

TEMPELMANN-MĄCZYŃSKA M.

- 1980 *Babi Dół-Borcz, Woiwodschaft Gdańsk, Fundstelle 2 (Gräberfeld aus der römischen Kaiserzeit)*. Recherches archéologiques de 1979. s. 22–24.
- 1985a *Części stroju kobiecego w okresie rzymskim na obszarze środkowo- i wschodnioeuropejskiego Barbaricum*. Kraków.
- 1985b *Die Perlen der römischen Kaiserzeit und der frühen Phase der Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen Barbaricum*. Römisch-Germanische Forschungen 43. Mainz am Rhein.
- 1992 „Specyficzne pochówki” kultury wielbarskiej. FA 16, s. 191–199.

THOMAS S.

- 1960 *Studien zu den germanischen Kämmen der römischen Kaiserzeit*. Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege 8, s. 54–215.
- 1966 *Die provinzialrömischen Scheibenfibeln der römischen Kaiserzeit im freien Germanien*. Berliner Jahrbuch für Vor- und Frühgeschichte 6, s. 119–178.
- 1967 *Die germanischen Scheibenfibeln der römischen Kaiserzeit im freien Germanien*. Berliner Jahrbuch für Vor- und Frühgeschichte 7, s. 4–187.

TUSZYŃSKA M.

- 1998 *Cmentarzysko płaskie kultury wielbarskiej z późnego okresu rzymskiego w Kamienicy Szlacheckiej, gmina Stężycza, woj. gdańskie, stanowisko 3*. Acta Archaeologica Pomoranica 1, s. 113–120.

UMBREIT C.

- 1976 *Das gotische Gräberfeld von Brätz, Kr. Meseritz*. Bonner Hefte 11, s. 43–54.

VOB H. V.

- 1994 *Fibel und Fibeltracht. Römische Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit zwischen Rhein und Elbe*. [w:] *Reallexikon der germanischen Altertumskunde*. 8. Berlin, s. 496–509.

WALENTA K.

- 1981a *Obrządek pogrzebowy na Pomorzu w okresie późnolateńskim i rzymskim*. Archaeologia Baltica 5. Łódź.
- 1981b *Wybrane zagadnienia obrządku pogrzebowego wczesnej fazy kultury wielbarskiej*. [w:] *Problemy kultury wielbarskiej*. Słupsk, s. 193–207.
- 1992 *Przyczynek do genezy wielbarskich cmentarzysk kurhanowych z kręgami kamiennymi*. FA 16, s. 169–177.

WAWRZYŃSKI P.

- 2000 *Cmentarzysko ludności kultury wielbarskiej w Jordanowie, gm. Świebodzin, byłe woj. zielonogórskie*. Komunikat z badań. WSA 5, s. 7–13.

WĘGRZYNOWICZ T.

- 1982 *Szczątki zwierzęce jako wyraz wierzeń w czasach ciałopalenia zwłok*. Warszawa.

WIELOWIEJSKI J.

- 1970 *Kontakty Noricum i Pannonii z ludami północnymi*. Wrocław.

- 1985 *Die spätkeltischen und römischen Bronzegefäße in Polen*. Bericht der Römisch-Germanischen Kommission 66, s. 123–320.
- 1994 *Zagadnienie przęślic z czasów Cesarstwa Rzymskiego*. *Archeologia* 44 (1993), s. 60–79.
- WOLAĞIEWICZ R.
- 1974 *Zagadnienie stylu wczesnorzymskiego w kulturze wielbarskiej*. [w:] *Studia Archaeologica Pomeranica*. Koszalin, s. 129–152.
- 1977a *Gronowo 1974. Badania na kurhanowym cmentarzysku kultury wielbarskiej*. *MZ* 20 (1974), s. 7–30.
- 1977b *Kręgi kamienne w Grzybnicy*. Koszalin.
- 1979 *Cmentarzysko kurhanowe kultury wielbarskiej w Gronowie w świetle badań w latach 1973–1976*. *MZ* 22 (1976), s. 71–95.
- 1981 *Kultura oksywska i wielbarska (faza lubowidzka)*. [w:] *Prahistoria ziem polskich 5*. Wrocław, s. 135–178.
- 1984a *Dalsze badania w rezerwacie kręgów kamiennych w Grzybnicy*. [w:] *IX Sesja Pomorzoznawcza. Gdańsk, 22–23 III 1984. Materiały*. Gdańsk, s. 52–55.
- 1984b *Pochówek w kłodzie dębowej z II wieku n.e. w Bagiczu*. *MZ* 26 (1980), s. 39–56.
- 1986a *Die Goten im Bereich der Wielbark-Kultur*. *Peregrinatio Gothica. Archaeologia Baltica* 7, s. 63–98.
- 1986b *Stan badań nad okresem rzymskim na Pomorzu*. [w:] *Stan i potrzeby badań nad młodszym okresem przedrzymskim i okresem wpływów rzymskich w Polsce*. Kraków, s. 299–317.
- 1993 *Ceramika kultury wielbarskiej między Bałtykiem a Morzem Czarnym*. Szczecin.
- WORBS R.
- 1979 *Zethlingen – ein Brandgräberfeld der spätrömischen Kaiserzeit aus Altmark*. Halle.
- WOŻNY J.
- 2000 *Symbolika przestrzeni miejsc grzebalnych w czasach ciałopalenia zwłok na ziemiach polskich (od środkowej epoki brązu do środkowego okresu lateńskiego)*. Bydgoszcz.
- WÓJCIK T.
- 1982 *Pomorskie formy bransolet węzowatych z okresu rzymskiego*. *MZP* 24 (1978), s. 35–113.
- WRZESIŃSKA A., WRZESIŃSKI J.
- 1996 *Grób „pradziejowy” z Dziekanowic, gm. Łubowo, woj. poznańskie, stan. 22*. *Studia Lednickie* 4, s. 325–338.
- ZEITEN M. K.
- 1997 *Amulets and Amulet Use in Viking Age Denmark*. *Acta Archaeologica København* 68, s. 1–74.
- ZIELONKA B.
- 1970 *Rejon Gopla w okresie późnolateńskim i rzymskim*. *FAP* 20 (1969), s. 147–217.

mgr Alicja Gałęczowska
Muzeum Archeologiczne
ul. Wodna 27
PL – 61-781 Poznań

WYKAZ SKRÓTÓW

- AB – Amtlicher Bericht über die Verwaltung der naturhistorischen, archäologischen und ethnologischen Sammlungen des Westpreussischen Provinzial-Museums, Danzig
- APL – Aus dem Posener Lande, Posen
- Comhlan* – *Comhlan. Studia z archeologii okresu przedrzymskiego i rzymskiego w Europie środkowej dedykowane Teresie Dąbrowskiej w 65. rocznicę urodzin*, Warszawa 1999